

5 געוויינלעכסטע שאלות וועגן וואקצינען פאר קאויד-19?

1

ווי אזוי ארבעטן וואקצינען?

וואקצינען זענען אנטוויקלט געווארן צו טרענירן אייער אימיון-סיסטעם און אפשיצן פון אנשטעקעדיגע וואקצינען (infectious) קראנקייטן און זייערע שווערע קאמפליקאציעס. פון ווען איר וועט וואקצינירט ווערן, וועט איר דארפן קענען אוועקשלאגן די אנשטעקונג אויב איר וועט עס באגעגענען. איר וועט האבן א געוויסע מאס פון באשיצונג, אדער אימיוניטעט, אנטקעגן די קראנקייט. וואקצינען זענען די פארזיכערסטע וועג צו קריגן אימיוניטעט אנטקעגן די גורם פון א קראנקייט, צווישן דעם באקטעריע אדער ווירוסן וואס אייער קערפער האט נאך נישט געטראפן. וואקצינען טראגן אן אומשעדלעכע פארם פון די באקטעריע אדער ווירוס וואס איז גורם די קראנקייט וואס איר אימיונירט זיך אנטקעגן דעם. אייער אימיון-סיסטעם וועט נאך אלץ ערקענען די אומשעדלעכע פארם פון די באקטעריע אדער ווירוס וואס איז אין די וואקצין און וועט פראדוצירן א ספעציפישע אימיון רעאקציע כדי צו עס אוועקשלאגן. די אימיון-סיסטעם דערהאלט א זיכרון פון די באקטעריע אדער ווירוס, אז אויב א וואקצינירטע מענטש וועט שפעטער באגעגענען די באקטעריע אדער די ווירוס, זיין אימיון-סיסטעם וועט שוין זיין צוגעגרייט עס גלייך מיטצושלאגן און צו פארמיידן די אנטוויקלונג פון אן אנשטעקעניש.

2

ס'איז בעסער זיך אנשטעקן נאטורלעך מיט קאויד-19?

ניין. די איינציגע וועג זיך אנצושטעקן נאטורלעך מיט קאויד-19 איז זיך אנצושטעקן מיט די סארס-קאו-2 (SARS-CoV-2) ווירוס וואס איז גורם די קראנקייט. אויב איר ווערט אנגעשטעקט, ווערט איר אנשטעקעדיג פאר אנדערע מענטשן ארום און איר קענט פארשפרייטן די מחלה. זיך אנשטעקן שטעלט אן ערנסטע סכנה צו אייער געזונט, און קען אייך מאכן זייער קראנק און צוברענגען לאנג-ווייליגע געזונט-בייטראגן. מיר האלטן נאך אין איינפארשטיין די לאנג-ווייליגע בייטראגן פון קאויד-19, וואס קענען זיין ערנסט פאר א לאנגע צייט נאכן זיך אנשטעקן. זיך וואקצינירן לאזט אייך בויען אימיוניטעט אין א פארזיכערטע, קאנטראלירטע וועג אן צו ווערן קראנק מיט קאויד-19 און עס פארשפרייטן ווייטער.

3

האט די שנעלקייט פון אנטוויקלען וואקצינען פאר קאויד-19 קאמקראמיזירט די זיכערהייט?

ניין. במשך ארבעטן אויף די קלינישע פראבעס פאר די קאויד-19 וואקצינען, האט מען נאכגעפאלגט אלע סטאנדארטישע זיכערהייט-פראצעסן, און מ'האט אויסגעפירט די אלע קפדנות'דיגע רעגולירן פראצעסן, אזוי ווי ביי יעדע אנדערע וואקצין אדער מעדיצין.

4

ווי אזוי ווייס איך אויב די וואקצינען פאר קאויד-19 זענען פארזיכערט?

פאר ווען מ'קען געבן יעדער וואקצין צו די פובליק, דארף עס אדורכגיין קפדנות'דיגע פראבעס. אזוי ווי ביי יעדע אנדערע מעדיצין, וואקצינען גיין אדורך ברייטע און טיפע קלינישע פראבעס, און בעת די פראבעס ווערט די וואקצין ארויסגעגעבן און איבערגעקוקט מיט גרופעס פון וואלוניטירן. אין די UK, די רעגולאטאן פון די פראבעס ווערן דורכגעשאצט ביי די מעדיצינישע און געזונט-פראדוקט רעגולירן אגענציע (Medicines and Healthcare products Regulatory Agency, MHRA). קיין שום מעדיצין קען קיין מאל נישט זיין אין גאנצן אן סכנה אדער 100% עפעקטיוו. אבער, שטרענגע ערלויבעניש-פראצעסן מאכן זיכער אז די געזונט-תועלת פון מעדיצינישע וואס ווערן ארויסגעגעבן דורך די NHS וועגן איבער די סכנות. וויבאלד וואקצינען ווערן געגעבן צו געזונטע מענטשן, דעיע רעגולירן מיטלען זענען נאך שטרענגער, און דאס מיינט אז די סכנה וואס מ'קען אננעמען פאר וואקצינען איז א סך נידעריגער פון וואס מ'וואלט געקענט אננעמען פאר אנדערע מעדיצינען.

5

ווי אזוי קען מען וויסן די לאנג-ווייליגע בייפעקטן ווען א וואקצין איז ניי?

ווען יעדע וואקצין אדער מעדיצין ווערט באשטעטיקט, ווערט עס נאכאנאנד איבערגעקוקט פון נאענט פאר זיכערהייט און עפעקטיווקייט דורך די MHRA. יעדע בייפעקט וואס איז חשוד אז עס קומט פון די וואקצין ווערט באריכטעט דורך די רפואה-צושטעלערס אדער די פאציענטן נוצנדיג די געלע קארטל פראגראם. אזעלכע חשוד'דיגע בייפעקטן ווערן גלייך נאכגעפארשט, און מ'געבט איבערזיכערע עצות, און, אויב ס'איז נויטיג, פארענדערט מען די אנווייזונגען. וואקצינען פאר קאויד-19 זענען שוין א סך מאנאטן דורכגעקוקט געווארן מיט גרויסע נומערן פון מענטשן דורך קלינישע פראבעס, און קיין שום גרויסע זיכערהייט-זארגן זענען פארגעקומען. מ'האט גענוג לאנג איבערגעקוקט די וואקצינען פאר קאויד-19 דורך קלינישע פראבעס כדי אז די MHRA זאל מודיע זיין אז זיי זענען פארזיכערט. רוב בייפעקטן פון די וואקצינען קומען פאר אין די צייט פון זיך וואקצינירן אדער גלייך נאך דעם, ביז א פאר טעג אדער וואכן, און זיי זענען גרינג און צייטווייליג. גערעכנט צווישן די בייפעקטן וואס געדוירן נישט לאנג זענען ווייטונג און אנגעשוואלנקייט אין די פלאץ פון די אנשפרייז, מידקייט אדער א נידעריגע היץ, אבער זיי גיין באלד אריבער. דעיע בייפעקטן זענען דווקא א הוכחה אז די אימיון-סיסטעם רעאגירט צום וואקצין ווי אזוי ס'דארף צו זיין. זעהט אויס אז לאנג-ווייליגע בייפעקטן זענען זייער זעלטן, אבער כדי צו זיין איבעראפגעהיטן וועט די MHRA ממשיך זיין זיי נאכזוכן.

ווי אזוי ארבעטן וואקצינען?

וואקצינירונג איז די בעסטע וועג צו באשיצן אייער קינד פון אן אנשטעקעדיגע (infectious) קראנקייט. פון ווען אייער קינד וועט ווערן וואקצינירט, וועט ער אדער זי האבן אימוניטעט (immunity) אנטקעגן די קראנקייט.

מען געבט אייך א קליינע מאס פון אן אומשעדלעכע פארם פון א קראנקייט...

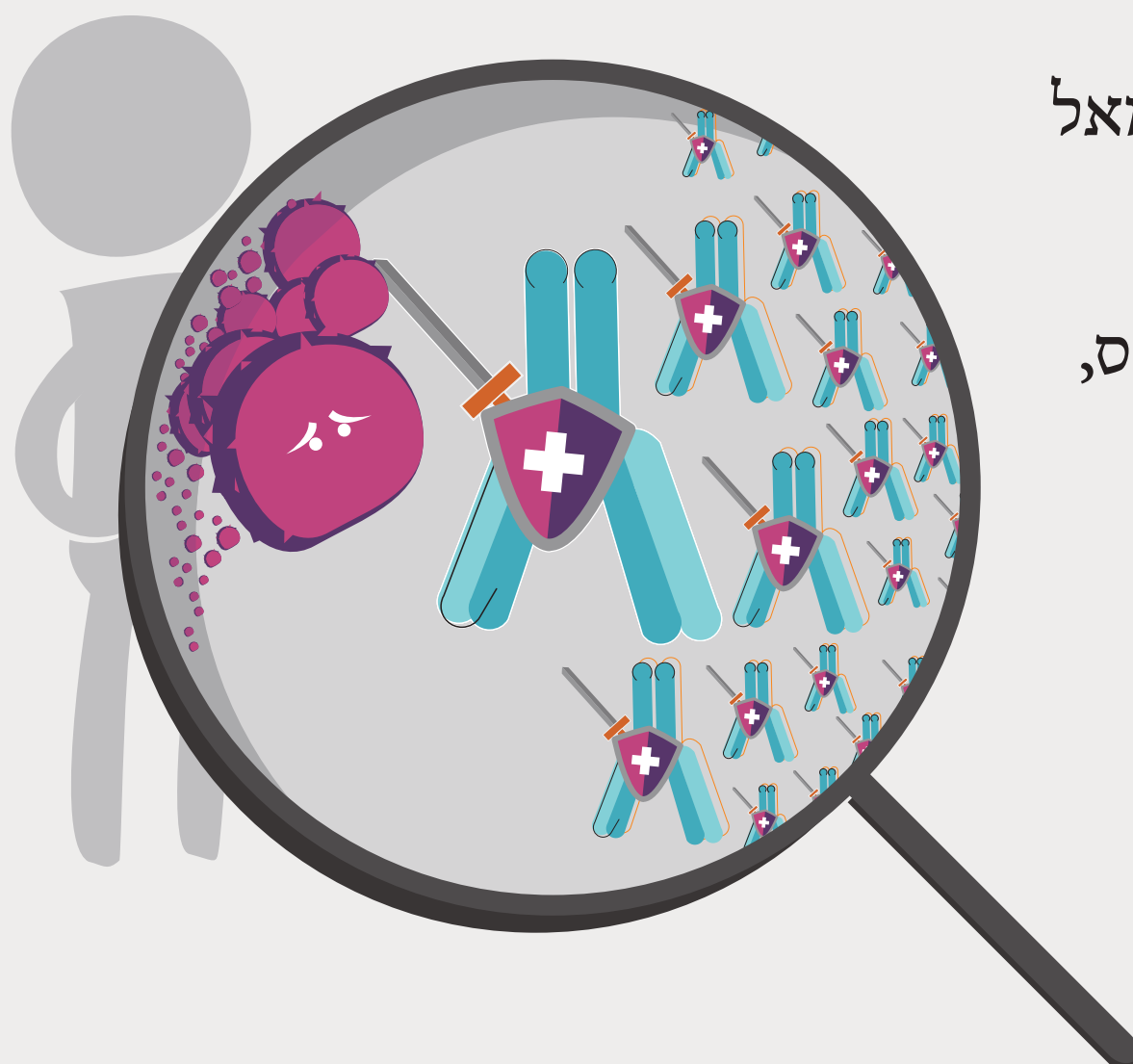
...דעמאלטס מאכט אייער גוף **אנטיבאדיס (antibodies)** זיך מיטצושלאגן קעגן דעם

נאך דעם, אויב איר וועט זיך נאכאמאל באגעגענען מיט די קראנקייט...

...האט אייער גוף שוין די אנטיבאדיס, און איר וועט דערפאר נישט ווערן קראנק.

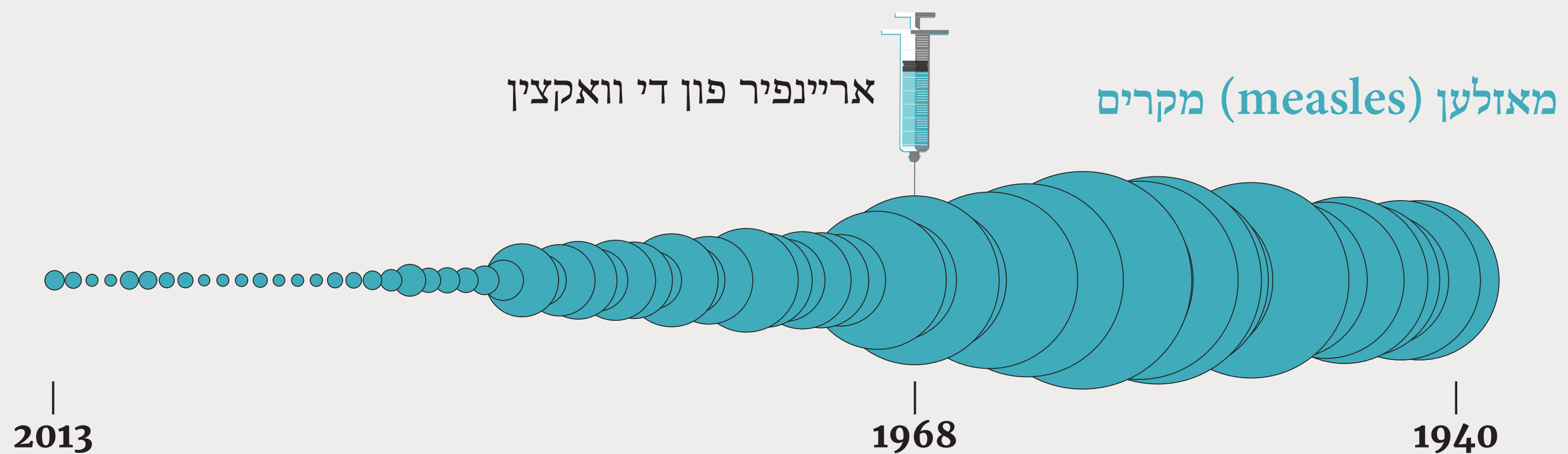
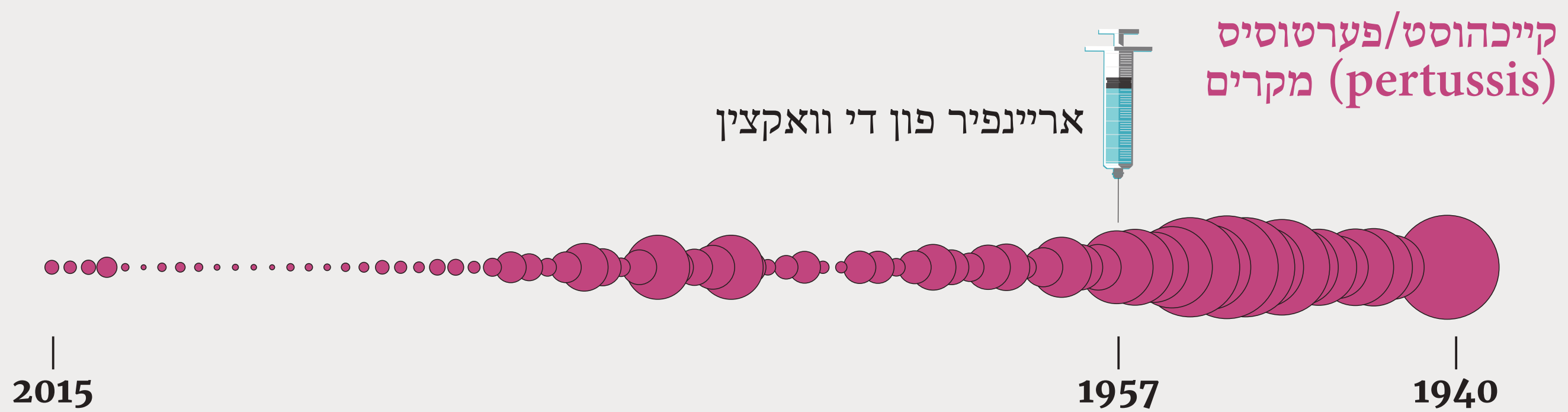
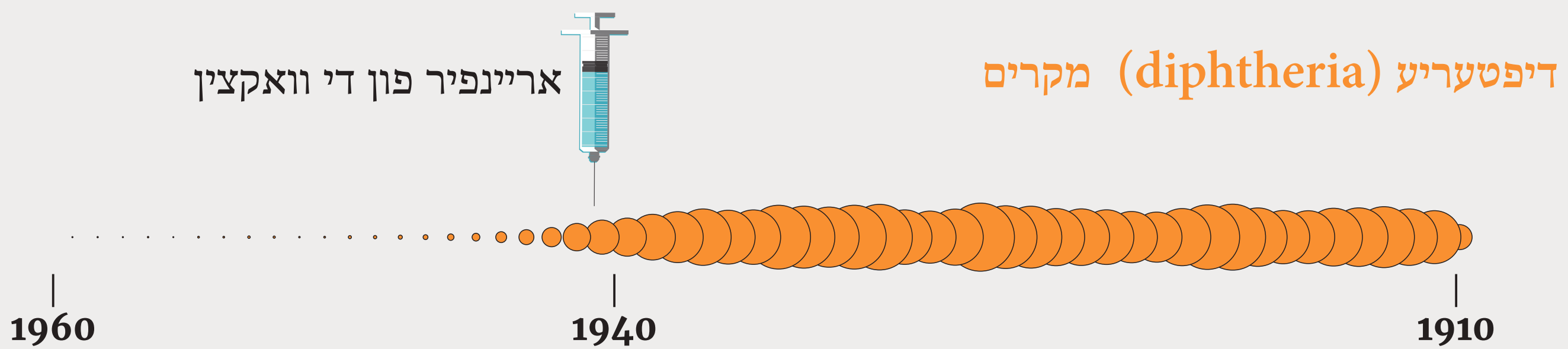
איר זענט **אימיון (immune)**.

ווי עפעקטיוו זענען וואקצינען?

וואקצינען ווערן באטראכט צווישן די גרעסטע געזונטס-דערגרייכונגען אויפן וועלט, און מען שאצט אז זיי ראטעווען 2-3 מיליאנען נפשות יעדער יאהר.

צוליב די וואקצינען, סכנת-נפשות דיגע מחלות וואס זענען געווען אמאל געווענדלעך צווישן יונגע קינדער אין די UK זענען היינט געווארן זעלטן.

וואס מיינט 'ציבור אימוניטעט' ('herd immunity')?

אויב נאר א פאר מענטשן זענען וואקצינירט ...

און שפעטער איין מענטש ווערט אנגעשטעקט... די קראנקייט פארשפרייט זיך זייער שנעל

אבער אויב א סך מענטשן זענען וואקצינירט...

... דאן קען די קראנקייט זיך נישט צושפרייטן אזוי פיל, און די גאנצע קהילה בלייבט באשיצן.

דאס איז 'ציבור אימוניטעט'

סארטן וואקצינען פאר סארס-קאוו-2 (SARS-CoV-2) אנטקעגן קאויד-19

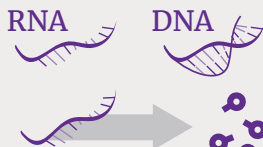
גענעטישע וואקצינען

(נוקלעיטע זייערס וואקצינען – nucleic acid vaccines)

גענעטישע וואקצינען דערהאלטן א טייל פון סארס-קאוו-2 ווירוס גענעטישע מאטעריאל וואס האלט די קאד פאר א ספעסיפישע פראטעין. דאס קען זיין DNA אדער RNA.

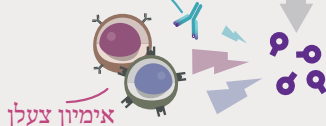

אונדזערע צעלן נוצן די גענעטישע מאטעריאל כדי צו פאבריצירן די דארס-קאוו-2 פראטעין, וואס ווערט דערקענט דורך די אימיון-סיסטעם כדי אנצוהייבן א רעאקציע.

דעיע רעאקציע בויט אימיון-זיכרון, כדי אייער גיף זאל קענען אוועקשלאגן סארס-קאוו-2 אין די עתיד.

אנטיבאדיס (antibodies)

אימיון צעלן

באטראכטונגען

ס'קאסט ווייניג און איז שנעל צו אנטוויקלען.
קען זיין אז מ'דארף עס האלטן אין א ספעציפישע נידעריגע טעמפעראטור

ערלויבט אין די UK פאר קאויד-19

פייזער/ביאנטעק און מאדערנא

אין קלינישע פראבעס פאר קאויד-19

קיורואק, אינאוויא פארמאציוטיקאלס

וואס איז דא אין א וואקצין?

איך בין א וואקצין

וואסער
דער עיקר טייל.

אקטיווע באשטאנדטייל (ingredient)
זייער א קליינע מאס פון אן אומשעדלעכע פארם פון די באקטעריע אדער די ווירוס אנטקעגן וואס איר וואקצינירט זיך.

פארשטארקונג-מאטעריאלן (Adjuvants)
שאפן א שטארקערע אימיון-באהאנדלונג צו די וואקצין. זיי באווייזן נישט קיין משמעות'דיגע סכנה צו אייער געזונט אין אזעלכע קליינע מאסן למשל: אלומיניום; ווערט געטראפן נאטורלעך אין גרעסערע מאסן אין נארמאלע קראן-וואסער

פרעזערוויר- און סטאביליזיר-מאטעריאלן
זיי היטן אויף די איכות פון די וואקצין, פארזיכערן די האלטונג, און האלטן אפ פון זיך באשמוצן למשל: סארביטאל (sorbitol): ווערט געטראפן נאטורלעך אין א גרעסערע מאס אין פירות

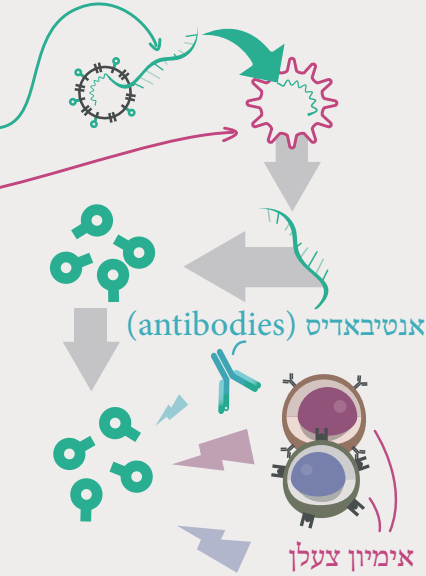
איבערגעבליבענע דערווישן (traces)
פון מאטעריאלן וואס מען האט גענוצט בשעת פאבריצירן די וואקצין, ווערן געמאסטן אין די געענדיקטע וואקצין לויט א מאס פון איינע צו א מיליאן אדער צו א ביליאן למשל: פארמאלדעהיד (formaldehyde); ווערט געטראפן נאטורלעך אין די מענטשלעכע גוף.

סארטן וואקצינען פאר סארס-קאוו-2 (SARS-CoV-2) אנטקעגן קאוויד-19
וויראלישע וועקטאר וואקצינען

וויראלישע וועקטאר וואקצינען נוצן אן אנדערע, אומשעדלעכע ווירוס, וואס איז צוגעשטעלט אריבערצופירן סארס-קאוו-2 (SARS-CoV-2) גענעטישע מאטעריאל. די ווירוס וואס פירט אריבער ווערט אנגערופן א וויראלישע וועקטאר.

אונדזערע צעלן נוצן די גענעטישע מאטעריאל כדי צו פאבריצירן די סארס-קאוו-2 פראטעין, וואס ווערט דערקענט דורך די אימיון-סיסטעם כדי אנצוהייבן א רעאקציע.

דעיע רעאקציע בויט אימיון-זיכרון, כדי אייער גיף זאל קענען אוועקשלאגן סארס-קאוו-2 אין די עתיד.

באטראכטונגען
 באווירקן א שטארקע אימיון-רעאקציע.
 קען זיין אז מ'דארף עס האלטן אין א ספעסיפישע נידעריגע טעמפעראטור.

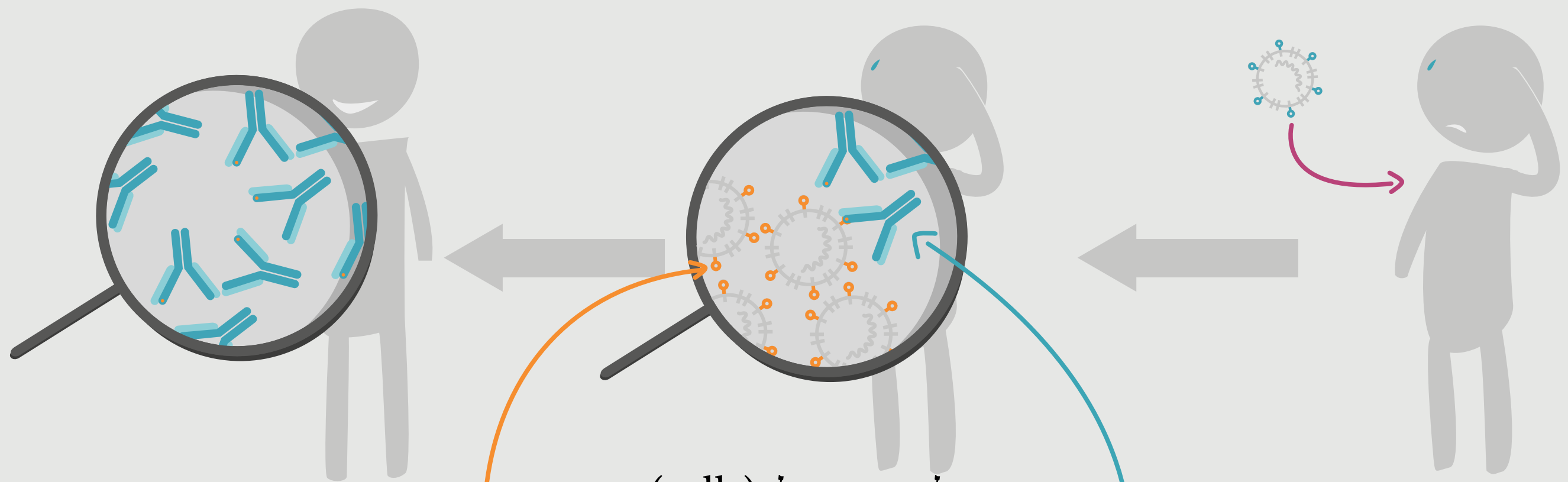
ביישפילן וואס מ'נוצט פאר מענטשן ביי אנדערע מחלות עבאלא וואקצין

ערלויבט אין די UK פאר קאוויד-19 אסטראזענעקא/אקספארד

ערלויבט אין אנדערע מדינות פאר קאוויד-19 יאנסען, קאנסינא, גאמאלייא

בדיקות פאר קאויד-19

וואס פאסירט ווען מען שטעקט זיך אן מיט די SARS-CoV-2 virus (קאראנאוירוס)?

ווען די אנשטעקונג איז אריבער, באשיצעדיגע אנטיבאדיס קענען בלייבן אין די גוף מיטצושלאגן קעגן צוקונפטדיגע אנשטעקונגען מיט SARS-CoV-2 (קאראנאוירוס).

די ספעציאליזירטע צעלן (cells) פון די אימיון-סיסטעם העלפן מיטצושלאגן קעגן די אנשטעקונג דורך פאבריקירן אנטיבאדיס (antibodies) וואס פאסן פונקטלעך די איבערנעמענדיגע וויראלישע אנטיגען (viral antigen), וואס איז ספעציפיש צו יעדער ווירוס.

די ווירוס גייט אריין אין די גוף, און די אנשטעקונג קען צוברענגען די קאויד-19 קראנקייט. ס'קען זיין אז דער מענטש וועט באווייזן סימפטאמען, אבער ס'מוז נישט זיין אזוי.

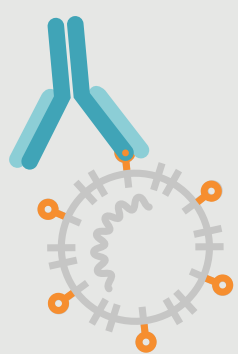
ווי אזוי ארבעטן די בדיקות?

אנטיבאדיס בדיקות

בלוט-סעמפל

... כדי איבערצוקוקן אויב ס'געפינען זיך אנטיבאדיס וואס פאסן און פארבינדען זיך צו די וויראלישע אנטיגען

...ווער ס'איז אמאל געווען אנגעשטעקט

...אויב ס'איז זיכער אז דער מענטש וועט זיך נישט אנשטעקן נאכאמאל

צווישן א וואך און א פאר מאנאטן נאך זיך אנשטעקן

אפטימיזירן, אפשאצן און פארזיכערן דייע בדיקות איז וויכטיג. ס'געפינען זיך צוויי באשטעטיקטע לאבאראטאר-בדיקות וואס ווערן גענוצט אין די מדינה, אבער קיינער פון זיי איז נישט 100% פונקטלעך.

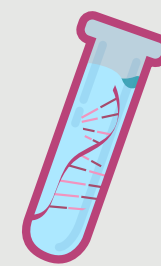
PCR-בדיקות

וויש-שטעקענעס אין די נאז און די האלדז

די בדיקה נוצט...

...אין א לאבאראטאר-בדיקה כדי צוצוטרעפן די געפינשאפט פון די SARS-CoV-2 virus (קאראנאוירוס) גענעטישע מאטעריאלן

די סעמפלען ווערן גענוצט...

...ווער ס'איז יעצט אנגעשטעקט

די בדיקה באווייזט...

...וועגן די אימיון-באהאנדלונג פון דער מענטש

די בדיקה באווייזט נישט...

בשעת אן אקטיווע אנשטעקונג ווען די ווירוס איז אין די גוף, אפילו אויב דער מענטש באווייזט נישט קיין סימפטאמען

ווען נוצט מען די בדיקה?

דאס איז א לאנג-אוועקגעשטעלטע טעכניק וואס געבט זייער א סענסיטיווע בדיקה מיט גרויס פונקטלעכקייט. ס'קען פאסירן אז מען באקומט פאלשע נעגאטיווישע רעזולטאטן אויב די וויש-שטעקן כאפט נישט גענוג פון די ווירוס.

ווי פונקטלעך איז עס?

PCR בדיקות פאר קאויד-19

ווען נוצט מען די בדיקה?
בשעת אן אקטיווע אנשטעקונג ווען די ווירוס איז אין די גוף,
אפילו אויב דער מענטש באווייזט נישט קיין סימפטאמען.

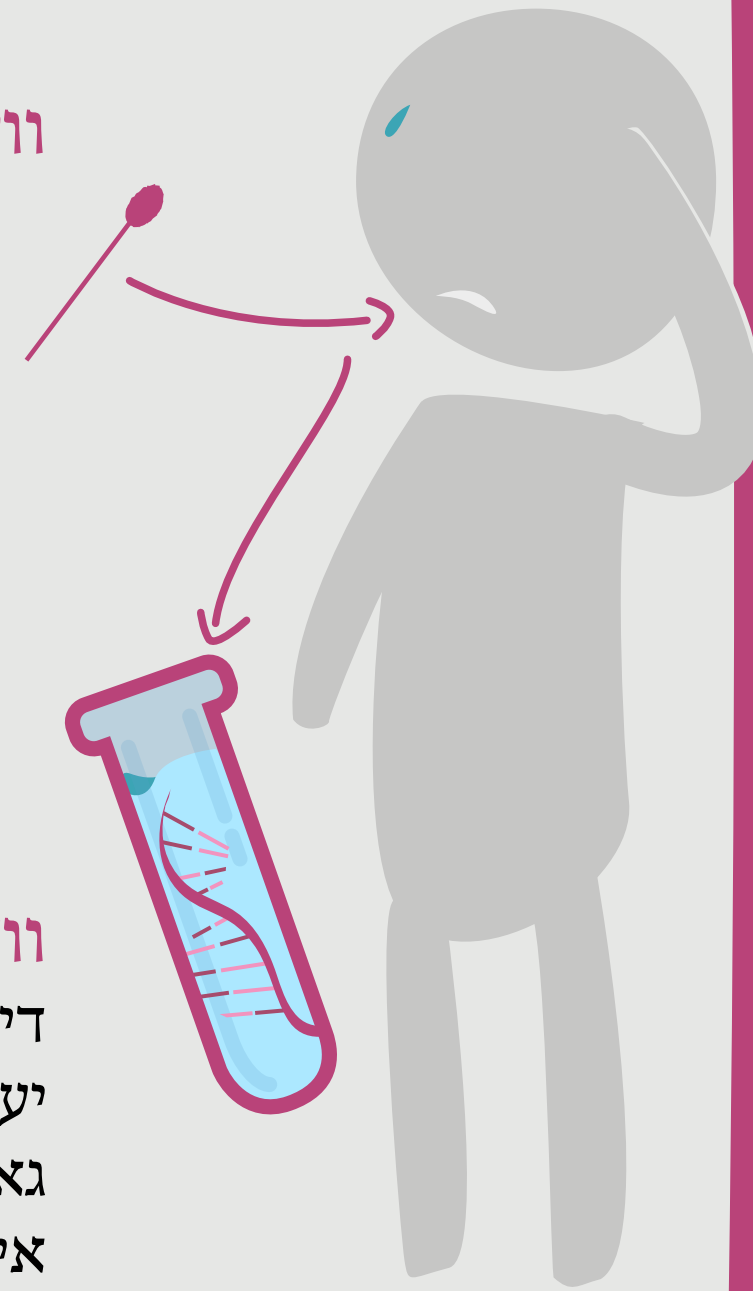
ווי פונקטלעך איז דאס?

דאס איז א לאנג-אוועקגעשטעלטע טעכניק וואס געבט זייער א סענסיטיווע בדיקה מיט גרויס פונקטלעכקייט. ס'קען פאסירן אז מען באקומט פאלשע נעגאטיווע רעזולטאטן אויב די וויש-שטעקן כאפט נישט גענוג פון די ווירוס.

ווי אזוי ארבעט די בדיקה?
וויש-שטעקענעס פון די
נאז און האלדז...

...ווערן גענוצט אין א
לאבאראטאר-בדיקה כדי
צוצוטרעפן די געפינשאפט פון
SARS-CoV-2 (קאראנאוירוס)
גענעטישע מאטעריאלן.

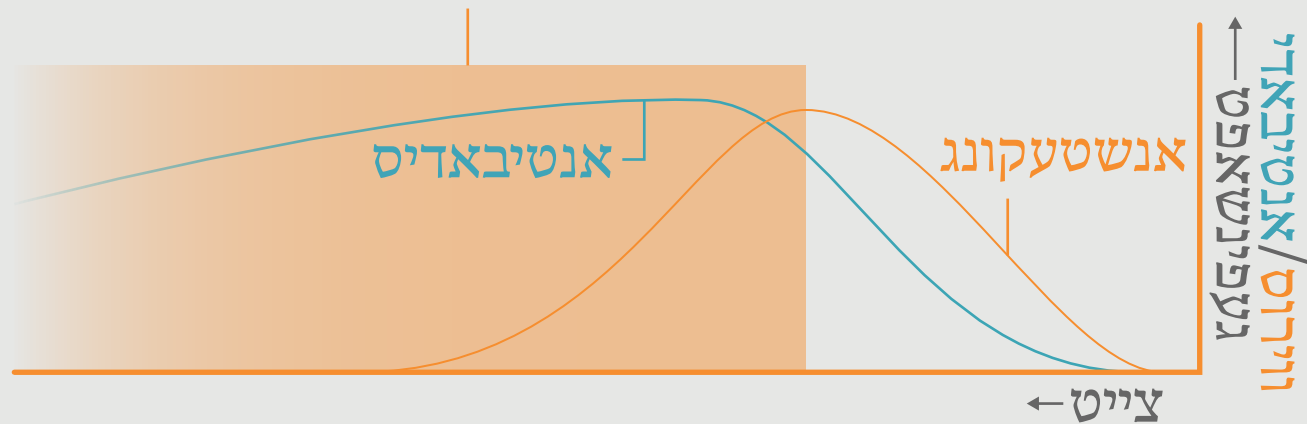
וואס באווייזט די בדיקה?
די בדיקה באווייזט ווער טראגט
יעצט אן אנשטעקונג, אבער ס'זאגט
גארנישט וועגן דער מענטש'ס
אימיון-באהאנדלונג.

אנטיבאדי בדיקה פאר קאויד-19

ווען נוצט מען די בדיקה?

צווישן א וואך און א פאר מאנאטן נאך זיך אנשטעקן

ס'איז מעגלעך אז די בדיקה וועט אויסקומען נעגאטיוו אויב מען מאכט די בדיקה איידער די גוף האט געהאט צייט צו פאבריקירן אנטיבאדיס.

ווי פונקטלעך איז דאס?

אפטימיזירן, אפשאצן און פארזיכערן דייע בדיקות איז וויכטיג. ס'געפינען זיך צוויי באשטעטיקטע לאבאראטאר-בדיקות וואס ווערן גענוצט אין די UK, אבער קיינער פון זיי איז נישט 100% פונקטלעך.

וואס איז אן אנטיבאדי (antibody)?

א פראטעין (protein) וואס איז געמאכט געווארן דורך אונזער אימיון-סיסטעם צו פאסן פונקטלעך צו די צורה פון אן איבערנעמענדיגע וויראלישע אנטיגען (antigen). באשיצעדיגע אנטיבאדיס העלפן מיטצושלאגן קעגן אן אנשטעקונג.

ווי אזוי ארבעט די בדיקה?

מען נוצט די בלוט-סעמפל כדי איבערצוקוקן אויב ס'געפינען זיך אנטיבאדיס וואס פאסטן און פארבינדען זיך צו די וויראלישע אנטיגענען.

וואס באווייזט די בדיקה?

די בדיקה באווייזט אויב די קאראנאוירוס האט זיך פריער געפונען אינעם גוף. אפילו אויב ס'ווערן געטראפן אנטיבאדיס אין די גוף, איז עס נאכאלץ נישט זיכער אז דער מענטש קען זיך נישט אנשטעקן נאכאמאל.

זיך וואקצינירן אנטקעגן קאוויד-19 ווען מען טראגט

מ'רעקאמענדירט אז טראגעדיגע פרויען זאלן זיך וואקצינירן אנטקעגן קאוויד-19. זיך וואקצינירן איז די בעסטע וועג אפצוהיטן זיך אליין און די געווארטענע קינד פון די סכנות וואס מ'ווייסט קומען מיט זיך אנשטעקן מיט קאוויד-19 ווען מ'טראגט.

סכנות פאר אייך און אייער געווארטענע קינד פון זיך אנשטעקן מיט קאוויד-19 ביים טראגן

קאוויד-19 פאציענטן וואס טראגן זענען אין א גרעסערע סכנה צו ווערן זייער קראנק און צו דארפן אינטענסיווע אפהיט אין שפיטאל

ס'איז דא א גרעסערע סכנה צו געבוירען פארן צייט אדער אז די קינד זאל ל"ע שטארבן אויב מ'ווערט אנגעשטעקט מיט קאוויד-19 ווען מ'ווארט

די סכנה פון קאוויד-19 קאמפליקאציעס איז גרעסער אין די צווייטע האלב פון די טראגן

וואקצינען פאר קאוויד-19 זענען פארזיכערט ווען מ'טראגט

וואקצינען פאר קאוויד-19 האבן נישט באשטאנדטיילן (ingredients) וואס זענען באוואוסט ווי א סכנה צו טראגעדיגע פרויען אדער צו אנטוויקלדיגע בעיביס. די באשטאנדטיילן גיין נישט אריבער די פלאצענטע (placenta) און קומען נישט אן צו די קינד.

וואקצינען פאר קאוויד-19 קענען אייך **נישט** אנשטעקן מיט קאוויד-19, און קענען **נישט** אנשטעקן אייער געווארטענע קינד

וואקצינען פאר קאוויד-19 זענען עפעקטיוו ווען מ'טראגט

זיי זענען זייער עפעקטיוו אין באשיצן אנטקעגן מיטלדיגע און הארבע קאוויד-19 קראנקייט

זיך וואקצינירן ווען מ'טראגט קען אפהיטן באשיצן אייער קינד פון קאוויד-19 נאך זיין געבוירן

זיך וואקצינירן ווען מ'טראגט ברענגט **נישט** א סכנה פון: -מפול זיין -געבוירען פארן צייט -קאמפליקאציעס ביים געבוירן -געבוירן-מומען אדער געבוירן-פעלער -אז די קינד זאל געבוירען ווערן קלענער פון וואס מ'האט געמיינט

ראיות פון **17 פארשונגען**, אין **5 מדינות**, וואס האבן אריינגערעכענט **187,931 פרויען** וואס זענען וואקצינירט געווארן ווען זיי האבן געטראגט

כדי זיך וואקצינירן דארף מען נישט ווארטן צו א געוויסע צייט אין די טראגן. מ'קען זיך וואקצינירן גלייך ווען ס'איז אייך באקוועם.

אלע רעפערענצעס קען מען טרעפן אין די פרטימ'דיגע בלאט ביי ד"ר וויקי מייל (אויף ענגליש): <http://tinyurl.com/pregnancydata>

אינפארמאציע וועגן וואקצינען פאר קאוויד-19 פון די Royal College of Obstetricians and Gynaecologists (אויף ענגליש): <http://fal.cn/3j0a9>

www.immunology.org

@britsocimm • @VikiLovesFACS